SEATTLE-KING COUNTY
DEPARTMENT OF PUBLIC
HEALTH
TUBERCULOSIS CONTROL
PROGRAM
1207 PUBLIC SAFETY BLDG.
SEATTLE, WA 98104
(206) 296-4747
3/95

ለሳንባ ነቀርሳ
ሕክምና
የሚወሰዱ መድሐኒቶች

ISONIAZID(አይሶናይዛይድ)

RIFAMPIN(ሪፋምፒን)

RIFAMATE(ሪፋሜት)

PYRAZINAMIDE(ፓይራዚናሚድ)

ETHAMBUTOL(ኢታምቢቶል)

የሕመምተኛ ስም

____

መድሐኒት መውሰድ የሚጀመርበት ቀን

____

Amharic...

ISONIAZID (INH) አየሶናዝድ (አይ ኤን ኤች)

ይህንን መድሐኒት እየወሰዱ እያሉ ሊመለከቱ የሚገባዎት ሊመጣ የሚችል ተጨማሪ ችግር መደንዘዝ መዛል (ስሜት ማጣት) የእጅ ወይም የእግር ጣት መደንዘዝ ያመጣል።

ለሐኪምዎት ወይንም ለነርስዎት(ለአስታማሚዎት) ወዲያውኑ መንገር አለብዎት። የሚከተሉት መድሐኒቶች መውሰድ ጀምረው ከሆነ ISONIAZID(አይሰናይዝድን) እየወሰዱ እያሉ:-

- -Antabuse(አንታቡስ) የሚያሰክር መጠጥ(አልኮል) መጠጣት ለማቆም የሚረዳ የሚወሰድ መድሐኒት
- -Dilantin(ዳይላንቲን) ለአዙሪት ወይንም የሚጥል በሽታ ያለው ሰው የሚሰጥ መድሐኒት

RIFAMPIN(ሪፋምፒን)

ይህንን መድሐኒት እየወሰዱ እያሉ ሊመለከቱ የሚገባዎት ሊመጣ የሚችል ተጨማሪ ችግር:-

- -በቀላሉ ቆዳ ሊቀላ ወይንም ሲጠቁር በቀላሉ ሲበልዝ
- -የእጅ ወይም የእግር ጣቶች ሲደነዝዙ ሲዝሉ (ስሜት ሲያጡ)
- -የወር አበባ በሚመጣበት ጊዜ የሆድ ቁርጠትዎት ከፍ ሲል ህመሙ ሲጨምር

Rifampin(ሪፋምፒን) የሽንትወትን፥ የላብዎትን፥ የምራቅወትን፥ የሰገራዎትን ቀለም ቀይ ወይም ብርቱካን መልክ ይሰጠዋል ይህንኑ መድሐኒት እየወሰዱ እያሉ። ይህ የተለመደ ነውና አይጎዳዎትም ነገር ግን በዓይን መነጽር ፋንታ አይን ላይ የሚገባ ኮንታክት ሌንስስ(contact lenses) የሚባል የሚጠቀሙ ከሆነ ምን አልባት ብርቱካንማ ቀለም ይዞ ሊቀር ይችላል።

ሐኪምዎትን ወይንም ነርስዎትን(አስታማሚዎትን) ወዲያውኑ መንገር አለብዎት። የሚከተሉትን መድሐኒቶች መውሰድ ጀምረው ከሆነ Rifampin(ሪፋምፒን) እየወሰዱ እያሉ

- -የወሊድ መቆጣጠሪያ መድሐኒት ኪኒን፥ በመርፌ የሚሰጠውን ወይም በቆዳ ውስጥ የሚጠቀሙበት
- -ዕጽ(አሺሽ) ለማቆም የሚረዳ መድሐኒት እየወሰዱ ከሆነ
- -የልብ፥ የደም፥ የስኳር በሽታ መድሐኒቶች፥ ስቴሮይድስ(steroids) ወይንም ሌላ መድሐኒቶች ለማስታገስ የሚረዳዎት እየወሰዱ ከሆነ
- -Theophylline(ቲዮፊሊን) ለማንኛውም የሳንባ በሽታ

RIFAMATE(ሪፋሜት)

ይህ መድሐኒት ከሁለት መድሐኒቶች ተቀላቅሎ ባንድ ኪኒኒ ውስጥ 150 ሚሊግራም isoniazid(አይሶናይዝድ) እና ከ 300 ሚሊግራም rifampin(ሪፋምፒን) የተሠራ ነው

ተጨማሪ የሆነ ችግር rifamate (ሪፋሜትን) እየወሰዱ እያሉ ሊያስተውሉ የሚያስፈልገው ምልክቶች:-

- -የእጅ ወይም የእግር ጣቶች ሲዝሉ ስሜት ሲያጣ ወይም ሲዝል
- -በቀላሉ ቆዳዎት ሲበልዝ
- -የወር አበባዎት በመጣ ጊዜ የሆድ ቁርጠቱ ሲጨምር(ሲብስ)

Rifamate(ሪፋሜት) የሽንትወትን፥ የላብዎትን፥ የምራቅዎትን፥ የእንባዎትን እና የሠገራዎትን ቀለም ቀይ ወይም ብርቱካናም ያደርገዋል። ይህ የተለመደ ነውና ምንም ሌላ ችግር አያመጣም፥ ነገር ግን በመነጽር ፋንታ አይን ውስጥ የሚደረግ በዓይን መነጽር ፋንታ አይን ላይ የሚገባ ኮንታክት ሌንስስ(contact lenses) የሚባል የሚጠቀሙ ከሆነ ምን አልባት ብርቱካንማ ቀለም ይዞ ይቀር ይሆናል።

የሚከተሉትን መድሐኒቶች መውሰድ ጀምረው ከሆነ ይህንን Rifamate(ሪፋሜት) እየወሰዱ እያሉ ሐኪምዎትን ወይንም አስታማሚዎትን ወዲያውኑ ያስታውቁ።

- -Antabuse(አንታቡስ) የሚያሰክር መጠጥ ላለመውሰድ የሚረዳ መድሐኒት
- -Dilantin(ዳይላንቲን) ለአዙሪት ውይንም ለሚጥል በሽታ የሚወሰድ መድሐኒት
- -የወሊድ መቆጣጠሪያ መድሐኒት በኪኒኒ በመርፌ ወይም በሰውነት ውስጥ የሚሰጥ መድሐኒት
- -ዕጽ(አሺሽ) ላለመውሰድ የሚረዳ መድሐኒት
- - Theophylline(ቲዮፊሊን)ለማንኛውም የሳንባ በሽታ
- -የልብ፥ የደም፥ የስኳር በሽታ መድሐኒቶች እንደ ስቴሮይድስ(steroids) የመሳሰሉ በሽታውን ለማስታገስ የሚወሰድ መድሐኒት

PYRAZINAMIDE(PZA)
ፓይራዚናሚድ (ፒዚኤ)

ሊያመጣ የሚችለው ተጨማሪ ችግር ማየት ያለብዎት ነገር
-የሰውነትን መገጣጠሚያ ሲያምዎት ወይም ሲያብጥ
-የሽንት መሽናት ችግር ሲሆን

PZA(ፒዚኤ)ን ከሌላ መድሐኒት ጋር ቢወስዱት ችግር የለውም

ETHAMBUTOL(ኢታምቡቶል)
ተጨማሪ የሆነ ችግር ሊመጣ የሚችለው ይህንን መድሐኒት እየወሰዱ እያሉ ማየት ያለብዎት ነገሮች:-
-የማየት ችግር አጥርቶ (ሲደበዝዝ
-የማንበብ ችግር
-ቀይ እና አረንጓዴን ቀለም ለማየት(ለመለየት) ሲቸገሩ
-መገጣጠሚያዎት ሲያምዎት ወይም ሲያብጥ

Ethambutol(ኢታምቡቶል) የማየት ችግር ሊያመጣ ይችላል ይህንን መድሐኒት ከመውሰድዎት በፊትና እየወሰዱ እያሉ ቀላል የሆነ የአይን ህክምና ይደረግልዎታል በተለመደው የጤና ህክምና ቀጠሮዎት ጊዜ ይህ ይደረጋል።

ይህንን መድሐኒት ከሌላ መድሐኒት ጋር ቢወስድ ችግር አያመጣም

Amharic...

ለሳንባ ነቀርሳ የታዘዘልዎት መድሐኒቶች እንደሚከተሉት ነው፥-

Isoniazid(አይሶናይዛይድ)______ሚሊግራም_____ኪኒኖች/በቀን
Rifampin(ሪፋምፒን) ______ሚሊግራም _____ ኪኒኖች/በቀን
Rifamate(ሪፋሜት) ______ሚሊግራም _____ ኪኒኖች/በቀን
Pyrazinamide(ፓይራዚናማይድ)____ሚሊግራም____ ኪኒኖች/በቀን
Ethambutol(ኢታምቡቶል)______ሚሊግራም ኪኒኖች/በቀን

ሕመም ባይሰማወትም እንኳን ለሳንባ ነቀርሳ የታዘዘልዎትን መድሐኒት ሁሉ መጨረስ በጣም አስፈላጊ ነው

ለማንኛውም የሚከተሉት የሕመም ስሜት ከተሰማዎት ለሐኪምዎት፥ ለነርስዎት ወይንም ለሕክምና ማቢያዎት ይደውሉ።
የሚከተሉት የሕመም ስሜትዎች ካለዎት ግና ለሚቀጥለው ቀጠሮ ጊዜ አትጠብቁ ወዲያው ይደውሉ።
-ቆዳዎት ወይም አይንዎት ቢጫ ከሆነ
-ሰውነትዎት ሲበላወትና ሽፍ ሲ
-ሲያቅለሸልሽዎት ወይም ሲያስታውክዎት
-ሽንትዎት ሲጠቁር ሰገራዎት ሲነጣ ከተለመደው መልኩ ሲቀየር
-ትኩሳት ሲኖርዎት በጣም ሐይለኛ ድካም ሲሰማዎት -ሰውነትዎት በጣም ሲዝል

-ከታዘዘልዎት መድሐኒት እጥፍ አድርገው አትውሰዱ
-ለማንም ሰው መድሐኒትዎትን እንዲወስድ አትስጡ
-መድሐኒቶችን ልጆች ሊደርሱበት በማይችሉት ሥፍራ አስቀምጡ

-አዲስ መድሐኒት መውሰድ ከጀመሩ
-የሚያሰክር መጠጥ እንደ ቢራ የመሳሰሉ በየቀኑ መጠጣት ከጀመሩ
-ካረገዙ
-አዲስ አይነት ሳል ከጀመረዎት ትኩሳይ ወይም ከብደት ከቀነሱ
እነዚህ ነገሮች ከሆኑ ለሐኪምዎት ወይም ለነርስዎት ደውሉ